

забезпечити справедливість, покарати тих, хто сприяє агресору, та захистити інтереси держави. Реалізація цих норм на практиці показує, наскільки серйозно Україна ставиться до питань, що стосуються державної безпеки та суверенітету, особливо в період збройного конфлікту.

Список використаних джерел:

1. Аналітичний звіт «Колабораціонізм в умовах війни: правовий аналіз та судова практика». *Центр політико-правових реформ*, 2023 рік. URL: <https://pravo.org.ua/>.
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за колабораціонізм» від 3 березня 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2116-IX#Text>.
3. Звіт Генеральної прокуратури України за 2022-2023 роки щодо розслідування злочинів, пов'язаних з колабораціонізмом. URL: <https://gp.gov.ua/>.
4. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
5. Міжнародне право та колабораціонізм: теоретичні аспекти та сучасні виклики. *Журнал «Міжнародне право»*. 2023 рік. № 5. С. 34-45.
6. Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора України. URL: <https://gp.gov.ua/>.
7. Судова практика щодо колабораціонізму. *Вебсайт Верховного Суду України*. URL: <https://supreme.court.gov.ua/>.

Анастасія СОБАКАР,
студентка 2-го курсу

Тетяна ЖЕГЛІНСЬКА,
викладач кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ТА НАСЛІДКИ ВЧИНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ В УКРАЇНІ

Корупція в Україні – це як хвороба, що руйнує організм зсередини. Вона підточує віру людей у владу, не дає економіці розвиватися і призводить до марнотратства ресурсів. Хоча українське законодавство має інструменти для боротьби з цим злом, їхня дієвість викликає багато сумнівів та потребує ретельного аналізу.

Ця тема є надзвичайно актуальною для українського суспільства, оскільки корупція має прямий вплив на життя кожного громадянина. Важливо розуміти, які кримінально-правові наслідки чекають на осіб, що вчинили корупційні злочини, і які заходи вживаються для боротьби з цим явищем.

Закон України «Про запобігання корупції» визначає корупцію, як зловживання владою або службовим становищем заради особистої вигоди [1].

Простіше кажучи, корупція – це коли посадовець використовує свою посаду для власного збагачення або для отримання інших переваг, а не для служіння громадськості.

В. Д. Гвоздецький підкреслює, що корупція – це не просто злочин, а широкомасштабне суспільне явище з багатьма гранями: правовою, економічною, політичною, моральною та психологічною [2, с. 139].

Хоча в українському законодавстві немає чіткого визначення корупційного злочину, та юристи-науковці активно працюють над цим питанням.

Вчений В. Тютюгін пропонує таке визначення: корупційний злочин – це навмисне діяння, яке шкодить суспільству, має всі ознаки корупції та пов'язане зі неправомірним вживанням владою або службовим становищем в особистих інтересах, а не в інтересах служби [3, с. 16].

Простіше кажучи, корупційний злочин – це коли посадовець навмисно використовує свою посаду для особистої вигоди, порушуючи закон і завдаючи шкоди суспільству.

Важливо відзначити, що поняття «корупція» ширше, ніж «корупційний злочин». Останнє визначається лише Кримінальним кодексом України, тоді як корупція – це більш широке поняття, що охоплює зловживання владою та інші форми незаконних дій, що не обов'язково передбачені кримінальним законодавством.

Законодавча база України щодо боротьби з корупцією охоплює широкий спектр нормативно-правових актів, спрямованих на запобігання, виявлення та покарання за корупційні правопорушення. Ключовими нормативно-правовими актами є:

1. Конституція України;
2. Кримінальний кодекс України;
3. Кримінально-процесуальний кодекс України;
4. Закон України «Про запобігання корупції»;
5. Закон України «Про очищення влади»;
6. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України»;
7. Закон України «Про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру».

Ці закони визначають поняття корупції, встановлюють види корупційних злочинів, передбачають відповідальність за їх вчинення, а також визначають механізми запобігання та протидії корупції.

Український закон суворо карає корупціонерів. Залежно від тяжкості злочину винні можуть опинитися за ґратами на термін від двох до десяти років, сплатити величезні штрафи, втратити незаконно нажите майно та можливість обіймати певні посади. Метою такого покарання є не лише справедлива відплата, а й запобігання новим корупційним схемам. Різноманітність санкцій дозволяє суду обрати найбільш відповідне покарання, враховуючи всі обставини справи.

Важливим наслідком корупційних злочинів є конфіскація майна. Вона

служує як додатковий вид покарання, метою якого є компенсація збитків, завданих державі або окремим особам. Конфіскація майна також виконує профілактичну функцію, запобігаючи можливості незаконного збагачення в майбутньому.

Корупційні правопорушення в багатьох випадках призводять до заборони обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Така заборона є необхідною, щоб запобігти повторенню корупційної діяльності в майбутньому. Найчастіше вона стосується державних службовців та працівників правоохоронних органів.

Відповідно до українського законодавства інформація про корупційні правопорушення є відкритою і підлягає розголошенню в медіа та інших джерелах. Цей захід сприяє підвищенню громадської свідомості щодо корупційних ризиків та має важливу превентивну функцію, стимулюючи прозорість у державному управлінні.

До кримінально-правових наслідків корупційних злочинів можна також віднести обов'язок відшкодування матеріальних збитків, завданих державі чи фізичним особам. Відшкодування збитків не лише компенсує втрати, а й є важливою складовою покарання, що акцентує відповідальність правопорушника перед суспільством.

Корупційні злочини в Україні мають не лише внутрішньодержавні, але й міжнародні наслідки. Поширення корупційних схем і скандалів негативно впливає на репутацію України на міжнародній арені, що ускладнює співпрацю з іноземними інвесторами та знижує рівень довіри до української правової системи.

Кримінально-правові наслідки корупційних злочинів є важливим елементом системи боротьби з корупцією в Україні. Вони мають на меті не лише покарати винних, але й запобігти повторенню злочинів, відновити справедливість у суспільстві та забезпечити міжнародну репутацію держави.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 №1700-VII в редакції від 11.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
2. Гвоздецький В. Д. Корупція як соціальне, психологічне і моральне явище. *Актуальні проблеми держави і права*. 2012. Випуск 63. С. 139-145.
3. Савченко А. В. Корупційні злочини (кримінально-правова характеристика). Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 168 с.